

УДК 338.48

Ніколайчук О.А.¹, Прівалова Л.²

¹канд. екон.наук, доцент, Криворізький національний університет,
м. Кривий Ріг

²здобувач ВО гр. ГРС-24, Криворізький національний університет,
м. Кривий Ріг

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМАТИ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Розвиток готельно-ресторанного бізнесу у ХХІ столітті відбувається в умовах інтенсивної цифровізації, глобалізації та зміни споживацьких орієнтирів. Унаслідок цього традиційні формати готелів зазнають трансформацій, поступаючись місцем інноваційним концепціям – бутик-готелям, апарт-готелям, цифровим (smart) готелям, екоформатам та глемпінгам.

Формат готельного підприємства визначається його концепцією, масштабом, цільовою аудиторією, рівнем технологічної інтеграції та сервісною моделлю. В сучасних умовах розвиток готельних форматів обумовлений трьома взаємопов'язаними чинниками: технологічними інноваціями (IoT, big data, автоматизація сервісів); соціальною переорієнтацією споживачів на «досвід» замість «послуги»; сталими екологічними практиками та соціальною відповідальністю бізнесу.

До сучасних форматів готельного бізнесу слід віднести:

1. Бутик-готелі (Boutique Hotels).

Бутик-готелі характеризуються невеликим масштабом (10–100 номерів), унікальною архітектурною концепцією, персоналізованим обслуговуванням і локальною ідентичністю. Згідно звіту »Grand View Research 2024», світовий

ринок бутик-готелів у 2024 р. оцінювався у 26,68 млрд. дол. США, а до 2030 р. прогнозується зростання до 40,26 млрд дол. США із середньорічним темпом приросту 7,2 %. Сегмент «люкс» займає понад 53 % ринку [1], що свідчить про домінування вимогливих клієнтів, готових платити за ексклюзивність. Бутик-готелі є яскравим прикладом того, як індивідуальність, стиль та високий рівень сервісу стають ключовими конкурентними перевагами на сучасному готельному ринку.

2. Готелі тривалого проживання (Extended-Stay Hotels).

Готелі тривалого проживання поєднують функції класичного готелю та орендного житла. Формат орієнтований на клієнтів, які перебувають тривалий час – від кількох тижнів до місяців. За даними Grand View Research (2024), глобальний ринок extended-stay-готелів у 2024 р. оцінювався у 57,7 млрд дол. США, а до 2030 р. прогнозується зростання до 98,8 млрд дол. США при середньорічному темпі зростання 9,4 % [2].

Глобальний ринок переживає значне зростання через зміну вподобань споживачів та демографічні зрушення. Оскільки сучасний спосіб життя стає все більш мобільним, тому окремі особи та підприємства шукають гнучкі рішення для розміщення, які б задовольняли потреби тривалішого перебування.

Готелі тривалого проживання, що пропонують такі зручності, як повністю обладнані кухні, просторі житлові зони та комплексний спектр послуг, задовольняють зростаючий попит на тимчасове житло, яке забезпечує як комфорт, так і зручність [2].

3. Цифрові та «розумні» готелі (Smart Hotels).

Smart-готелі ґрунтуються на використанні IoT-технологій, мобільних додатків, систем автоматичного керування, аналітики великих даних (Big Data) та цифрової ідентифікації гостя. Розмір ринку Smart послуг гостинності демонструє приріст з 23,2 мільярда доларів у 2024 році до 29,55 мільярда доларів у 2025 році зі сукупним річним темпом зростання 27,4% [3].

Основною рушійною силою є зростання очікувань споживачів щодо високо персоналізованого та безперешкодного обслуговування гостей. Сучасні

мандрівники шукають більше, ніж просто номер, вони бажають індивідуальних послуг, адаптованих рекомендацій та зрозумілої взаємодії протягом усього перебування. Розумні рішення для готельного бізнесу, що працюють на базі штучного інтелекту, пристроїв Інтернету речей та складної аналітики даних, дозволяють готелям збирати та аналізувати вподобання гостей, що дозволяє проактивно та індивідуалізовано надавати послуги [4].

4. Еко-готелі та глемпінги (Eco Hotels, Glamping).

Екоформати передбачають впровадження принципів сталого розвитку: використання відновлюваних джерел енергії, мінімізацію викидів і відходів, підтримку локальних громад і біорізноманіття.

Згідно з аналітикою, обсяг світового ринку еко-готелів у 2024 році оцінювався в 16,8 мільярда доларів, а до 2033 року прогнозується зростання до 38,4 мільярда доларів, що становить 9,5% у середньому за рік. Ринок еко-готелів швидко розвивається, оскільки сталий розвиток стає центральним пріоритетом як для мандрівників, так і для постачальників послуг гостинності в усьому світі. Це зростання зумовлене підвищенням екологічної обізнаності, суворими державними нормами та помітним зміщенням уподобань споживачів у бік екологічних варіантів розміщення [5].

Європа наразі лідирує на світовому ринку еко-готелів, займаючи приблизно 36% від загальної частки ринку у 2024 році. Домінування регіону пояснюється його прогресивним екологічним законодавством, високою обізнаністю споживачів та добре розвиненою туристичною інфраструктурою. Такі країни, як Німеччина, Велика Британія, Франція та країни Північної Європи, знаходяться на передовій, маючи густу мережу сертифікованих еко-готелів та потужну підтримку як урядових, так і неурядових організацій [5].

Провідні гравці готельного ринку, а саме Marriott International, AccorHotels, Hilton Worldwide та Six Senses Hotels Resorts Spas, демонструють комплексний підхід до сталого розвитку. Їхні стратегії охоплюють скорочення екологічного сліду (викиди вуглецю, споживання води та енергії, управління відходами) через зелене будівництво та інтелектуальні технології управління енергією. Також

компанії активно інтегрують соціальну відповідальність та підтримку місцевих громад у свою глобальну діяльність, використовують інновації (екодизайн, регенеративні практики) для підвищення лояльності гостей та закріплення свого лідерства у сфері еко-гостинності [5].

Таким чином, сучасні формати готельного бізнесу є прямим результатом системної інтеграції ключових макротрендів: технологічних інновацій, соціальної переорієнтації та екологічних пріоритетів. Їхній розвиток визначається прагненням до створення унікального та персоналізованого гостьового досвіду (наприклад, у бутик- чи еко-готелях) та до оптимізації операційних витрат та підвищення стійкості підприємств через застосування інтелектуальних (Smart) рішень та екоменеджменту. Ця диверсифікація бізнес-моделей дозволяє готельній галузі гнучко відповідати на зростаючий попит мобільних, технологічно обізнаних та екологічно відповідальних споживачів.

Список використаних джерел:

1. Grand View Research. Boutique Hotel Market Size, Share & Trends Analysis Report, 2024–2030. URL: <https://www.grandviewresearch.com/horizon/outlook/boutique-hotel-market-size/global> (дата звернення: 20.10.2025).
2. Grand View Research. Extended Stay Hotel Market (2025 - 2030). URL: <https://www.grandviewresearch.com/press-release/global-extended-stay-hotel-market> (дата звернення: 20.10.2025).
3. Smart Hospitality Global Market Report 2025. URL: <https://www.thebusinessresearchcompany.com/report/smart-hospitality-global-market-report> (дата звернення: 20.10.2025).
4. Smart Hospitality Market Size and Share Forecast Outlook 2025 to 2035. URL: <https://www.factmr.com/report/smart-hospitality-market> (дата звернення: 20.10.2025).
5. Eco Hotel Market Research Report 2033. URL: <https://marketintelo.com/report/eco-hotel-market> (дата звернення: 20.10.2025).